

nk v domači šoli. Ljudskošolsko učiteljstvo mora biti zmožno voditi te šole. — Kdo ima tako težaven in širok delokrog, kakor ravno kmet? Treba mu je nadarjenih, izobraženih moči. Kmetu bo treba v prihodnje res biti strokovnjak, da bo kos svoji težavni nalogi. Kaj se s strokovno izobrazbo in umnim delom doseže, nas učijo tuji vzgledi. Tem vzgledom moramo slediti!

K. K.

Še enkrat: Oddaja žita.

Vprašajo nas: Meni se je predpisalo, da moram oddati 1000 kg pšenice, pridelal pa sem je samo 1100 kg; 500 kg rži, pridelal sem je samo 620 kg; 1000 kg ječmena, pridelal sem ga samo 1450 kg; 1500 kg ovs, pridelal sem ga samo 1780 kg. Ako bom res moral oddati tolike množine žita, mi ga za seme in prehrano družine in delavcev skoro nič ne ostane. Vzdrževati moram 10 ljudi lastne družine, a poleg tega pa še imam skoro vsak dan na hrani tri viničarjeve ljudi in dva druga delavca kot dninarje. Pisali ste, da smem na vsakih 365 dni računati po enega delavca za celo leto. Meni torej sigurno gre, da smem računati 1500 dni na leto, t. j. 4 delavce. Preživeti torej moram skozi celo leto 14 oseb. Imam tudi 2 konja.

Odgovor:

Žito za seme.

Za seme si smete obdržati od pšenice, rži, ječmena in ovs 20%, t. j. od vaše pšenice 220 kg, od rži 124 kg, od ječmena 290 kg, od ovs 356 kg.

Žito za prehrano družine in delavcev.

Za prehrano svoje družine in delavcev, to je za 14 oseb, si smete računati (za eno osebo 132 kg žita na leto, nižja mera se še dosedaj ni razglasila) 14 krat 132 kg = 1848 kg.

Ječmen za svinje.

Nadalje si smete eno četrtino ječmena, t. j. 368 kg, še posebej odračunati za pokladanje svinjam.

Oves za konje.

Od ovs si smete obdržati, ker imate 2 konja, za vsak dan 2 kg, t. j. 730 kg. Skupno torej s semenom vred 1086 kg. Ker ste ga pridelali 1780 kg, ga morate oddati ne 1500 kg, ampak samo 894 kg.

Končni račun.

Od preostalega žita si računate vsake vrste 1 tretjino za prehrano družine. Gre vam torej 1848 kg. Pšenice si smete obdržati približno 600 kg, rži pa vso, kar vam je po odračunanju semena preostane, t. j. 496 kg. To oboje bi znašala še le 1096 kg, torej si še morete obdržati tudi 752 kg ječmena. Po tem računu imate oddati ne 1000 kg pšenice, ampak samo 280 kg, rži nič, ječmena samo 45 kg.

Napravite tak račun in se na podlagi teh števil pritožite na okrajno glavarstvo, da se je od vas zahtevala previsoka množina žita. Sklicujte se na to, da morate svojo družino preživeti, da si morate ohraniti dovolj žita za seme in da morate tudi svinjam dajati

ti nekaj ječmena, sicer ne bomo masti. Ako si boste napravili tak račun, vas noben komisijonar ne more prisiliti, da bi morali več oddati, kot ste si izračunali.

Kaj je z oddajo žita, kjer je bila toča.

Okrajna glavarstva, oziroma žitni komisijonari in žitni nadzorniki, zahtevajo celo od občin, ki so trpele letos vsled toče ali drugih uim, da morajo posestniki oddati velike množine žita. Tem svetujemo sledeče: Občinski urad naj na vsako polo posameznega posestnika, ki je bila doposlana od okrajnega glavarstva, na podlagi uradnega seznama o škodi po toči, napiše, v koliki meri ga je toča zadela. N. pr.: Matiji Bračko je toča pobila tri četrtine poljskih pridelkov, Janezu Hađer eno polovico. Taka izjava občinskega urada se mora potrditi z občinskim pečatom in županovim podpisom. Občinski urad naj nato vse pole zopet vrne okrajnemu glavarstvu.

Premalo semenskega žita.

Glede računa za semensko žito se nam piše iz ptujske okolice: Kakor ste zadnjič pisali, se sme za seme obdržati 20% letošnjega pridelka. To je za leto skrajno malo. Ako bi bila dobra letina, bi bilo dovolj. A ker je bila letos, kakor je splošno znano, letina zelo neugodna, je 20 kg žita od 100 kg za seme premalo. Ako je bila dobra letina, se je na srednjorodoviti njivi od enega mernika vsejane pšenice pridelalo 8 do 10 mernikov, letos pa samo 4 do 5, celo samo 2 do 3. Torej 20% je za seme letos premalo. Če se nam bo pustilo samo 20% od letos pridelanega žita, bo letina prihodnje leto še veliko slabša!

Sušenje sadja.

V „Slov. Gospodarju“ smo že večkrat opozarjali naše ljudi, naj letos prav pridno sušijo sadje. Od sušenja sadja bomo imeli dvojni dobiček. Na eni strani nam bo suho sadje nadomestovalo kruh, posebno za otroke, na drugi strani pa bo imelo letos suho sadje izvanredno visoko ceno. Opozorjamo še enkrat, da se dajo z uspehom sušiti tudi jabolka in ne samo slive in hruške. Zrela jabolka se narežejo na štiri ali osem delov in se tako sušijo kot vsako drugo sadje.

Da se bo po suhem sadju letos res močno povpraševalo, je dokaz, da je že sedaj po listih vse polno inseratov: „Kupujem suho sadje po najvišjih cenah“ itd.

O suhem sadju nam je poslal prijatelj našega lista sledeči zanimiv sestavek:

Bilo je v začetku vojne. Zmanjkalo mi je suhih češpelj; stopim v trgovino in prosim, da se mi da 1 kg češpelj. Uslužbenka odgovori: „Srbskih zdaj nimamo, kalifornijske imamo.“ — „Kalifornijske? Pa prosim kalifornijskih, vendar, koliko pa stanejo?“ — Odgovor: „1 kg 2 K.“ — „Potem prosim samo pol kg za poskušnjo!“ Bile so to res krasne suhe češpelje, debele, mesnate in sladke kakor dateljni. Poprej še nikdar slišal nisem o kalifornijskih češpeljah; a drage so vendarle, 2 K! Srbske (oziroma bosanske) so stale včasih 60 v. Pa tedaj sedaj ni! Ni srbskih, ni bosanskih, kalifornijske so, kje šmenta so pa domače?! In znano mi je bilo, da so prej v naši okolici posamezni kmetje imeli po 50 mernikov svežih češ-

pelj in v brežiškem okrajnem glavarstvu sem pred leti videl, da so kmetje ob dobrih letinah, ker jim je manjkalo lesene posode, delali globoke betonirane jame, v katerih se shranjevali češpelje za žganje.

In sedaj ne dobiš v domači trgovini 1 kg suhih domačih češpelj! Kdo je kriv? Ali kmetje, ali trgovci? Ali je mar trgovina s suhim sadjem taka malenkost, da ne kaže zanjo se pobrigati?

Po zanimivih podatkih v „Slov. Sadjarju“ štev. 10 in 11 iz leta 1915, se je od leta 1909 do leta 1913 prodalo iz Avstrije povprek za 14.000.000 K svežega sadja (brez češpelj) in sicer okrog 8000 vagonov samo v Nemčijo, v ostale države pa 2000 vagonov. — Svežih češpelj se je izvozilo za 714.000 K zopet vse samo v Nemčijo, okoli 900 vagonov. Posušanih češpelj se je izvozilo v petih letih povprečno 635 vagonov v vrednosti 3.294.000 K. Izvoz se pa seveda po sadnih letinah menjava; tako se je v letu 1913 izvozilo samo v Nemčijo 1032 vagonov suhih češpelj. Nemci sploh uvažajo silno veliko sadja. Nemški profesor dr. Haupt v Giessenu je objavil članek, v katerem svari Nemce, da morajo previdno ravnati s sadnim pridelkom, ker v Nemčijo se na leto za 825 tisoč ton (82.000 vagonov) več sadja uvozi kakor izvozi in samo iz Amerike pride vsako leto 5000 vagonov suhega sadja — med tem je šel del lupljenih jabolčnih krljev — kar bo vse letos odpadlo. (Reichspost, 6. avg. 1915, št. 367.) Po tem pojasnilu nam je umeven drug pojav na sadnem trgu. V Bosni se na leto nasuši 6000 vagonov suhih sliv; letos pa je bila menda letina slaba, tako da je obetala samo 1000 vagonov. Zato pa so šle cene strahovito kvišku, stot je kmalu dosegel 140 K, tako da so postavili najvišje cene na 150 K za 100 kg. Kupecev je bilo veliko, domačih in tujih, blaga pa bolj malo, zato je šel kup kvišku. Umljivo nam je pa tudi, zakaj so naše domače tvrdke s tako vneto kupovali suhe češpelje in suhe hruške, česar prej nikoli ni bilo. Dalo se je gotovo pri tej kupčiji krasno zaslužiti in ne verjame mo, da bi bil kmet prisodil enemu merniku suhih češpelj toliko vrednost, kolikor jo je v resnici imel.

Za kupeca in prodajalca bi bilo sadje prav prišlo, ako bi bili imeli pri nas bolj urejeno sušenje sadja. Poznam kmeta, ki je pred leti imel 200 mernikov tepk; ako bi bil le del tega posušil in spravil med ljudi, koliko živeža bi se dobilo za revne ljudi doma in bi ga ne bilo treba uvažati od zunaj! Po trgovinah se dobijo istrski lešniki, egiptovski dateljni, razne stvari iz devete dežele, če pa hočeš nekaj suhega sadja dobiti, moraš imeti dobrega prijatelja, da prideš do sadja. In vendar bi bili lepo posušeni jabolčni krlji, suhe hruške in češpelje nekaj posebnega, ki bi rešilo gospodinj iz zadrege tudi taka leto ko ne bo sadne letine!

Pa še nekaj!

Po vojni bo doživela naša industrija in trgovina velik preobrat. Naš izvoz znaša okoli 2800 milijonov kron vrednosti; tretjina tega, 865 milijonov K, gre v državo, s katerimi smo v vojni. Angleži že zelo dolgo delajo na to, da bodo Nemčijo in Avstrijo bojkotirali, t. j. zaprli ji dovoz in izvoz. Tudi Nemci bodo veliko izgubili, ker bodo znatno izgubili več nasebin, kamor so dozdaj izvažali svoje blago. Iskali bodo novih trgov in ni neverjetno, da bodo Nemci tudi z nami teknovali celo v tistih deželah, s katerimi imamo zdaj prav živahne trgovske zveze. Marsikak naš izvoz bo odpadel; zato bo pa prav, da se povzdigne izvoz drugih predmetov. Le preveč izvažamo iz Avstrije surovine, namesto da bi blago obdelali in podelali doma v finejše oblike. Če naročiš

del. Slaba pot in teža kovčkova sta ga zelo utrudila in vroč pot mu je bil raz čelo.

„Hvala Bogu, kmalu bom doma! Samo 10 minut je še do vasi.“

Mož je prišel z veliko težavo do vasi. Malo se postoji na cesti, se ozira naokrog, potem pa mahne naravnost proti — Gorjančevi hiši.

Pri Gorjančevih je bila že tema. Pristopi k oknu, posluša nekaj časa, potem pa krepko potrka.

Zena je v hiši že trdno spala. Ni je predramil ropot.

Mož potrka drugič močneje in pravi: „Odpri mi no, Meta!“

Zena se zbudi. „Ali je res nekdo trkal, ali se mi sanja? Bog mi pomagaj, popolnoma nič ne vem, kje sem!“

Hito gre iskat vžigalice, da si slišala je zunaj stopinje. Ozre se proti oknu. Oknu zapazi — svojega moža. Mravlje jo obsojujejo po vsem telesu. Ni se mogla ganiti z mesta. Stala je pri peči in zrla skozi okno na svojega moža. Ni vedela, ali se ji sanja, ali je resnica, ali je to samo duh umrlega moža.

Moža je začelo zebsti. Moker je bil in tudi noč ni bila ravno topla. Nevoljen je bil že, da ga pusti žena tako dolgo zunaj čakati. Na vso moč je potrkal na okno ter dejal: „Ali ne poznaš več svojega moža...?“

Zena se je malo zdramila, napravila luč in šla odpirat.

„Dolgo si me pustila čakati. Zebe me že“, pravi mož in ponudi ženi roko.

„Ali si ti res, Janez, ali samo sanjam? Ne razločujem več sanj od resnice.“

Ko prideta v izbo, se žena ni mogla več zdržati joka. Zaplakala je kot majhen otrok, se oklenila moža okrog vratu in ga tiščala k sebi. Dolgo ni za-

mogla spregovoriti besede. Konečno reče s tresočim glasom: „Zgodil se je čudež!“

Mož se ji zmuzne iz objema in jo vpraša začudenost: „Kakšen čudež?“

Zena mu ponudi pismo, ki ga je dobila prejšnji dan, rekoč: „Beri in videl boš!“

Mož je bral. Med branjem je večkrat zmajal z glavo in dejal konečno: „To je laž. Hudobni ljudje delajo to in hvala Bogu, da on ne pripusti vsega, kar taki hudobneži žele!“

„Bodi zahvaljen, dobri Bog“, reče žena in gre klicat otroke. Ko so slišali ti besede „oče“, so skočili vsi kvišku in tekli k očetu. Obstopili so ga, se ga prijel eni za noge, drugi za roke ter ga začudeno gledali. Ginjen do dna srca je poljubil vsakega posebej na čelo.

Tudi najmanjšega prinese mati v sobo. Mel si je oči in začudeno gledal očeta. Ni ga spoznal. Oče ga je hotel vzeti v naročje, a otrok se je obrnil v stran, trdno se oklepajoč matere. Nekaj časa ga je začudeno gledal, a kmalu nato razprostrl roke, da gre k njemu. Z veseljem ga je vzel oče v naročje in pritisnil k sebi. To je imel oče veselje z otroci, ki jih že toliko časa ni videl! Vsi bi bili radi sedeli na njegovih kolenih. Ves izmučen od dolgega pota si je želel odpočiti. Kako vesel je bil, da more po dolgem času zopet enkrat počivati pod svojim domačim krovom, med svojo priljubljeno družino!

„Ne bom ti nocoj pripovedoval, kako se mi je godilo v tujini. Pomeniva se jutri. Truden in moker sem. Pojdem k počitku.“

Zena mu je pripravila večerjo in potem so šli vsi, veseli srečnega svidenja, v posteljo.

Bleda luna je plavala visoko gori nad Gorjančovo hišo in srebrila s svojimi žarki njena okna. A poslala je nekaj žarkov tudi v izbo, kjer je mirno počivala srečna družina Gorjančeva.

V viharini noči.

Mr. L.

(Konec.)

Nehalo je deževati. Oblaki so se razgubili in že so se prikazovale na nebu zvezdice. Med njimi je pa plavala luna oblastno in ponosno nad vasjo ter gledala pod sebe na spečo naravo. Vse je bilo tiho in mirno. Le deževne kapljice, ki so padale od drevja, so šumljale nad listjem. Vsa narava je mirovala, kakor v strahu vsled prestane nevihte. Luna je razsvetljevala komaj toliko, da je bilo moči razločevati drevje, stoječe ob cesti, ki vodi proti vasi Zabreg.

Cuj! Po cesti nekdo koraka. Teško stopa in večkrat prežene svoj kovček raz eno ramo na drugo in malo postoji, da se oddahne. „Da bi prišel vsaj že enkrat čez ta klanec, potem sem sem dober“, pravi, poprime zopet kovček in gre dalje.

Cesta je bila blatna, da je mož komaj noge vzdigoval. Večkrat se je zadel ob kak kamen ali pa je stopil globoko notri v kak jarek, da bi bil kmalu pa-

iz Nemčije kako knjigo, najraje ti pošljejo vezano — zakaj? Zato, da zasluži nemški knjigovez.

Pri sačni kupčiji nam Nemčija vsaj za enkrat ne bo tekmovala. Uvaža se pa k nam, največ iz Italije, za več milijonov sadnih izdelkov. Marsikaj tega uvoza bi odpadlo, če bi se izboljšal naš domači izdelek.

Omenjali smo, da pridelajo v Bosni na leto do 6000 vagonov suhih češpelj, v Nemčijo pa jih gre le samo okrog 35 vagonov; torej se jih mora veliko porabiti drugje, doma in v inozemstvu. Pri vsej tej lepi kupčiji s suhim sadjem niso bile dosežaj naše slovenske dežele najbrž nič udeležene. Pobrignimo se, da bo odslej boljše!

Kdaj bo mir?

Četverosporazum se sicer na vseh frontah trudi, da bi dosegel uspehe, toda da bi dovedel vojsko do odločitve, na tem je že sam obupal. Zato se hoče vojsko nadaljevati tudi čez zimo.

Nizozemska vlada je nameravala posredovati za mir. Toda francoski in angleški poslanik sta naznanila nizozemski vladi, da bi četverosporazum vsako posredovanje za mir v sedanjem trenutku smatral za neprijaznost proti sebi.

Tudi dejstva, da je četverosporazum prisilil Rumunsko v vojsko, da tira Grčijo v vojsko in da v tem smislu upliva na Švico, Dansko in Nizozemsko, niso znamenja, da mislijo naši sovražniki na skorajšnji mir. Pripravljeni moramo torej biti, da še tudi vsaj tretjo zimo zdržimo.

Tretja zimska vojna.

V tirolskih gorah in v gozdnih Karpatih je že padel prvi sneg; tako stopajo naše občudovanja vredne čete v tretjo zimsko vojno proti našim sovražnikom. V predidnjih dveh pozimskih vojnah niso le obranile lastnih meja, marveč so deloma prodrle globoko v sovražno ozemlje.

Tik pred nastopom tretje zime vidimo mogočna prizadevanja naših sovražnikov, s katerimi so hoteli vojno srečo siloma potegniti na svojo stran, kako se kroginkrog naših front izčrpavajo in omagujejo. Zaprta kot desletje pričakujemo nadaljnega razvoja teh stvari, neomajno prepričani, da bo bodoča zima nagradila naše hrabre junake s končnoveljavno zmago nad vsemi našimi sovražniki.

Velike zmede v Grčiji.

Četverosporazum dela na to, da bi strmoglavil sedanjega grškega kralja Konstantina in pripravil Grško v vojsko. Pri Solunu potrebuje četverosporazum nujno grške pomoči. Bivši ministrski predsednik Venizelos pomaga četverosporazumu, kolikor more. Grški otoki v Egejskem otoku so se že spuntali proti kralju in tudi v Macedoniji, pred vsem v Solunu, se je že ustanovila neodvisna vlada, ki nabira vojske za četverosporazum.

Te dni je baže odpotoval Venizelos v Solun, da tam proglasi neodvisnost Macedonije in grških otokov. Venizelosovi najuspešnejše agitirajo proti kralju s tem, da ne zavrne Bolgarov, ki so vdrl v Macedonijo na grško zemljo in imajo tamkaj zaseklene že važne postojanke. Zahtevajo, da Grčija takoj nastopi proti Bolgarom. Lažejo jim, da hočejo Bolgari zastalno obdržati grško Macedonijo in jim ne povedo, da se hočejo umakniti, kakor hitro izženejo iz Soluna Francoze, Angleže in Srbe. Agitacija ima uspeh, tudi že med častniki in vojaštvom. Vsled tega je zmešnjava na Grškem zelo velika in nihče ne ve, kaj se bo zgodilo prihodnjih 24 ur, kajti ljudsko mnenje se spreminja tako rado kakor vreme.

Vsekakor je pričakovati iz Grške važnih novic.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti so naši italijansko ofenzivo zlomili. Italijani so v času od 14. do 19. septembra imeli tako grozne izgube, da se je napadala sila italijanske armade močno skrhala. Italijani stojijo po 14 dneh tam, kjer so stali ob začetku svoje sedme ofenzive. Italijanske izgube se v tem času cenijo na 100.000 mrtvih in približno enako število ranjenih in ujetih.

Živahnije vojno delovanje se je pričelo zadnje dni na južnem Tirolskem. Italijani srdito napadajo naše postojanke na celi južnotirolski črti. Naši so jim dne 23. septembra severno od Arsiera

odgovorili z držnim činom. Naš junak nadporočnik Mlakar je z oddelkom 14. saperskega bataljona ta dan zgodaj zjutraj razstrelil vrh gore Monte Cimone. V zrak je zletela, oziroma bila zasuta, cela italijanska stotinja. Vjeli smo pri tem čez 400 Italijanov.

Nadporočnik Mlakar razstrelil vrh italijanske gore.

Dne 24. septembra, še predno je napočil dan, je vrh italijanske gore Monte Cimone zletel v zrak. Razstrelitev vrha Cimone je novo junaško delo nadporočnika Mlakarja od c. in kr. saperskega bataljona št. 14, ki je dobil za časa južnotirolske ofenzive za osvojitve zaporne utrdbe Kasarati Leopoldov red. Komaj je okreval po težki poškodbi na očesu, že je hitel na fronto, kjer ga je pred nekaj dnevi ranila ročna granata. Navzlic temu je vodil in dokončal osebno priprave za razstrelitev vrha Cimone, katerega so se bili Italijani pred kratkim polastili. 1230 m visoki hrib Cimone se dviga severno Arsiera nad zapadnim pobočjem globoko zarezano Astiške doline, na katere dnu se nahaja zaporna utrdba Kasarati, katero je osvojil Mlakar. Potem ko je bil predor za mino z neizrecnimi težavami končan do vrha, je Mlakar izvedel razstrelbo mine. Učinek je bil strahovit. Vrh hriba je bil takorekoč odfrgan proč, ena sovražna stotinja popolnoma zasuta. Bataljon solnograškega inanterijskega pešpolka št. 59 je med tem obšel postojanko na vrhu in napadel presenečenega in oslabelega sovražnika za hrbtom in z boka. 441 mož in med njimi 13 častnikov ter 1 zdravnik, je bilo v jetih; ti so preživeli posadko na vrhu. Od takrat naprej strelja italijanska artilerija neprestano na vrh gore Cimone.

O razstrelbi vrha Monte Cimone se še poroča, da so naši začeli vrtati goro že dne 15. septembra. Delo se je pod osebnim vodstvom Mlakarjevim izvršilo tako skrbno in premišljeno ter drzno ob enem, da Italijani niso opazili. Kaj se jim pripravljala pod gorskimi vrhom. Za razstrelbo so uporabili več sto kg ekrazita in dinamita.

Svoje lastne brate pustijo žalostno umirati.

Po razstrelbi gore Monte Cimone so naši ponudili Italijanom premirje, da bi mogli spraviti ranjene italijanske vojake, ki so še pri razstrelbi ostali pri življenju, na varno. Laški oddelni poveljnik, general Albrici, pa je velikodušno avstrijsko ponudbo kratkoma odklonil. Lahko se niso zmenili za mlo v pitje svojih ranjenih bratov, ki so ležali po gorskih razpoklinah in prepadih, ampak so takoj po razstrelbi silovito obstreljevali vrh gore. Ranjeni Italijani so polagoma umirali...

Zaprta pot proti Trstu.

Italijanski list „Messaggero“ piše o položaju na italijanski fronti: „Pot v Trst je takorekoč popolnoma zaprta. Moč avstrijske pehote in artilerije na primorski fronti je ogromna.“

Naš zrakoplov potopil sovražno ladjo.

V južni Adriji je avstrijsko pomorsko letalo dne 21. septembra z bombami potopilo francoski podmorski čoln „Foucault“. Celo posadko podmorskega čolna, 2 častnika in 27 mož, je drugo naše letalo rešilo. Pol ure pozneje je naša torpedovka vzela vjetnike na krov. V sedanji vojski se je prvič zgodilo, da je zračno letalo potopilo podmorski čoln.

Kralj Viktor Emanuel pri Gorici ranjen.

List „Cri de Paris“ poroča, da je bil italijanski kralj Viktor Emanuel 14. v bitki pri Gorici ranjen: košček avstrijske granate ga je na roki lahko poškodoval.

Rusko bojišče.

Na karpatski fronti se bijejo srditi boji na tukovinskem območju med Dornovatro in Kirlibabo. V jugovzhodni Galiciji smo dne 21. septembra zopet izgubili goro Smotrec, katero smo par dni prej, dne 19. septembra, iztrgali Rusom iz rok. Večji boji se vršijo tudi vzhodno od Lvova pri Zločovu in zahodno od Lucka ob Stohodu. Sovražnik se je edino vzhodno od Lvova pomaknil malo naprej. Sicer pa vse pri starem.

Karpatski boji.

„Novoje Vremja“ opozarja na velikanske in strašne ovire, ki nastopajo pri vojnih podvzetih v Karpatih. Živahno bojevanje je izključeno, ker je ozemlje skrajno težavno, vreme neugodno in rešen dovoz živil skoro nemogoč. „Ruski Invalid“ tolaži rus-

ko javnost, naj zaradi bojev v Karpatih ne bo nevoljna, kajti Avstrijci so se v Karpatih dobro pripravili. Treba je s tem računati, da bodo boji dolgotrajni in strašni.

Ključ do Lvova

Severno od Stanislava leži na južni strani reke Dnjestr mesto Halič, katerega imenujejo vojni poročevalci „ključ do Lvova.“ Že nad tri tedne butajo ruske sile v to našo postojanko, a je ne morejo zavzeti. Zahodno in severozahodno od Haliča je ozemlje tako, da ga ni mogoče lahko držati. To vedo Rusi in naši. Zato tako srditi boji za črto Stanislav-Halič-Narajovka. Če bi se Rusom posrečilo predreti pri Haliču, lahko pridejo Lvovu od južne strani za hrbet.

Štiridnevna bitka ob Stohodu

Iz ruskega glavnega stana se poroča: Avstrijsko-nemške čete so volinjsko fronto ob reki Stohod zahodno od Lucka tako močno utrdile, da se ruskim četam kljub bitki, ki že traja štiri dni na tej fronti, ni posrečilo predreti avstrijsko-nemške fronte na tem ozemlju. Bitko ob Stohodu ter ob železnici Kovel-Rovno je prištevati med najkrvavejše. Ako bi se Rusom ne posrečilo še v tem mesecu izvojevati odločilne zmage na tem ozemlju, je za Rusijo na tem ozemlju za leto zaključena poletna vojska.

Rumunsko bojišče.

Na Sedmograškem so se v prostoru pri prelazih Surduk in Vulkan od zadnjega našega poročila vršili večji boji z menjajočo se bojno srečo. Dne 19. sept. smo zasedli prelaz Surduk, dne 22. t. m. pa prelaz Vulkan. Deli naših čet so vdrl na rumunsko tla. Dne 23. sept. so se močne rumunske čete navalile na naše nove postojanke na imenovanih prelazih. Da se izognemo preteči obkolitvi po veliki rumunski premoči, je naše armadno vodstvo odredilo, da so se naši zopet umaknili z obeh prelazov. Večji boji se razvijajo tudi pri mestu Sibinj. Z veliko silo pritiskajo združene rumunske in ruske čete na del naše bojne črte na sedmograško-bukovinski meji.

V Dobruči stojijo bolgarske, nemške in turške čete južno od črte Črnavača-Medžižije-Konstantca. Odločilnih bojev zadnje dni ni bilo. Na obeh straneh se pripravljajo na odločilno bitko. Bolgari in njih zavezniki skrbno utrjujejo zasedeno črto, sovražnik pa neprestano pošilja velika ojačenja v Dobručo. Fronta med Donavo in Črnim morjem je dolga le samo 65 km. Rusi in Rumuni se baje pripravljajo ob srednji Donavi (južno od Bukarešte) za prehod čez reko, da bi tako prišli Bolgarom za hrbet. Ali se jim bo nakana posrečila, je drugo vprašanje. Pričakovati pa imamo v bližnjih dneh v Dobruči večjih vojnih dogodkov.

General Arc, poveljnik na Sedmograškem.

Našim četam na Sedmograškem zapoveduje general pehote pl. Arc. General Arc je rojen v Sibinju. Poverjena mu je torej bramba njegove ožje domovine. Glavni stan generala pl. Arca se nahaja v nekem sedmograškem mestu.

Beseda Sedmograško je prestava iz nemške: Siebenbürgen. Toda „Sieben“ ne pomeni „sedem“, ampak prihaja od slovanske besede Sibinj (glavno mesto Sedmograške), katero ime so Nemci prevedli v Hermannstadt. Madžari imenujejo Sibinj Nagy-Szeben.

Beseda Dobruča prihaja od besede dob — močno drevo, hrast. Dobruča pomeni pokrajino z gozdom (dobi) nasajeno, kakor pri nas Dobrava, Dobova, Dobrna, Dobje, Dober-dol itd., kar vse pomeni gozdnat kraj.

Velik plen v Dobruči.

Bolgarske in zavezniške čete so v Dobruči odvzele Rumunom in Rusom dosedaj 130 topov in 62 strojnih pušk. V dobruških skladiščih so dobili Bolgari tudi ogromne zaloge žita in moko. Posebno koruzna skladišča ob Donavi so bila močno zalozena z dobrim blagom. Bolgari sedaj noč in dan vozijo uplenjeno žito in moko na varno.

Macedonsko bojišče.

Na obeh straneh jezera Prespa južno od Bitolje živalni artilerijski boji. Dalje proti vzhodu je bil dne 24. septembra odbit napad močnih srbskih čet na goro Kajmakčalan. V dolini reke Strume so pa bili odbiti vsi napadi angleških čet. Na ostalih delih macedonske fronte mir.

Bitolj za vsako ceno.

Angleški listi poročajo, da je dobil general Sarrail nalog, prodirati z vsemi silami proti Bitolji in